

ВИСНОВОК

творчого керівника та наукового консультанта
на творчий мистецький проєкт
аспіранта кафедри народних інструментів України
Харківського національного університету мистецтв імені І.П.Котляревського

СТРІЛЬЦЯ АНДРІЯ МИКОЛАЙОВИЧА

**«Діяльність оркестру народних інструментів
ХНУМ імені І.П.Котляревського в історичному хронотопі»,**
поданого до захисту на здобуття ступеня доктора мистецтв
за спеціалізацією 025 «Музичне мистецтво»

В процесі роботи над творчим мистецьким проєктом «Діяльність оркестру народних інструментів ХНУМ імені І.П.Котляревського в історичному хронотопі» на здобуття ступеня доктора мистецтв за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» аспірант А.М.Стрілець зарекомендував себе як талановитий музикант і успішний організатор. Його широке коло інтересів, значний досвід навчально-педагогічної і концертної роботи та двадцятирічний стаж фахової діяльності в якості диригента навчальних і професійних колективів сприяв успішному вирішенню творчих завдань проєкту – узагальненню досвіду попередніх поколінь діячів народно-інструментального мистецтва Слобожанщини та реконструкції фактів музичного буття Харкова в царині народно-інструментального та оркестрового музикування від 1950-х років до нині. Оркестр народних інструментів ХНУМ імені І.П.Котляревського під орудою А. М. Стрільця виконав твори видатних композиторів Харківщини – О. Стеблянка, Д. Клебанова, В. Борисова, Б. Алексеєва, І. Ковача, П. Гайдамаки, В. Подгорного, М. Стецюна, А. Гайденка, Б. Міхеєва, І. Гайденка, А. Стрільця. Деякі композиції не залучалися до актуального репертуару оркестрів вже понад сорок років.

Високий рівень диригентської майстерності претендента, що загартовувався на концертних сценах України, Бельгії, Франції та Польщі, дозволив втілити виконавські програми на високому художньому рівні в найкоротші терміни попри екстремальні перешкоди в організації оркестрових репетицій і концертів, що були пов'язані з карантинними протиковідними обмеженнями та воєнним станом у країні.

Мистецькі програми творчого проєкту апробовані у трьох концертах на сцені ХНУМ імені І.П.Котляревського, відкритій репетиції на тему «Диригентська інтерпретація. Засоби реалізації варіативного потенціалу музичного твору» та відкритому регіональному онлайн вебінарі в рамках роботи обласного методичного об'єднання мистецьких закладів за участю

педагогічних працівників Полтавської, Сумської, Харківської, Дніпропетровської, Донецької, Львівської, Вінницької, Хмельницької, Миколаївської, Рівненської, Херсонської та Черкаської областей.

Наслідком реалізації творчого проєкту А.М.Стрільця стало якісне поповнення концертно-педагогічного репертуару оркестру народних інструментів ХНУМ імені І.П.Котляревського. Аспірант здійснив: інструментування (А. Гайденко. «На святі Вербунк»), перекладення (І. Ковач. Концертино для домри з симфонічним оркестром, А. Гайденко. «Вечір у горах», М. Стецюн. «Елегія Гнату Хоткевичу»), реконструкцію (В. Борисов. «Українська сюїта» частина I), відновлення і редагування тексту пошкоджених часом нотних зразків (Д. Клебанов. Концерт для домри з симфонічним оркестром частини II та III, О. Стеблянко. «Українська сюїта» частина IV, Б. Алексєєв. «Жартівлива», Б. Міхеєв. Концерт для домри №1 частина I). За допомогою нотного редактора тексти партитур переведено у цифровий формат, що дозволяє зберігати їх протягом необмеженого часу і зручно використовувати у навчальному процесі з можливістю окремого вилучення партій та оперативної коректури.

У процесі роботи над науковим обґрунтуванням творчого мистецького проєкту «Діяльність оркестру народних інструментів ХНУМ імені І.П.Котляревського в історичному хронотопі» на здобуття ступеня доктора мистецтв за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» аспірант А.М.Стрільць зарекомендував себе як талановитий дослідник.

Виконавський досвід диригента оркестру народних інструментів та репертуар колективів, якими претендент керував протягом багатьох років і, зокрема, навчальним студентським оркестром народних інструментів ХНУМ імені І.П.Котляревського протягом останніх двох років (2020-2022), дозволив йому самостійно вибудувати цікаву, ґрунтовну та оригінальну наукову концепцію. Її зміст розкривається через взаємодію трьох дискурсів сучасної вітчизняної музикології, забезпечивши багатовекторність та інтегральність методології аналізу, що отримав назву «когнітивний трикутник»:

- *історично-діяльнісний* (що зафіксовано в назві кваліфікаційної праці і підкреслює необхідність спадкоємних зв'язків різних поколінь харківської народно-інструментальної школи на ґрунті спільної творчості в системі вищих музичних закладів України);
- *когнітивно-теоретичний* (в якому викладено засади теоретичного моделювання практичної підготовки диригента оркестру народних інструментів як окремого фаху);
- *аналітико-прагматичний* – обумовлений метою систематизації та оцінки культурного внеску композиторів Слобожанського регіону для

такої творчої одиниці, якою є студентський оркестр народних інструментів.

Текст відображає результати інтонаційно-жанрового, стильового та виконавського аналізу більше двох десятків творів провідних митців минулого та сьогодення: В. Подгорного, А. Гайденка, Б. Міхєєва, М. Стецюна на ін. (в тому числі й автора творчого мистецького проекту, який є і композитором, і знаним виконавцем-баяністом, лауреатом міжнародних конкурсів).

Як наслідок, досвід музиканта-диригента знайшов логічне продовження у практичній частині мистецького проекту, що дозволило значно поглибити художнє осмислення й шляхи виконавської інтерпретації виконуваних творів для оркестру народних інструментів.

Опанування концертних програм та їх інтерпретація в контексті заявленої проблематики проекту базувалося на ретельному вивченні музикознавчих досліджень з теорії жанру та стилю, музичної мови та технік письма, виконавської інтерпретації та психології мистецтва.

Впродовж навчання в творчій аспірантурі, А.М.Стрілець опублікував за темою проекту дві статті (у виданні ХНУМ імені І.П.Котляревського, акредитованому ВАК України):

1. Стрілець А.М. Формування оригінального репертуару для оркестру народних інструментів ХНУМ імені І. П. Котляревського як історична місія харківських композиторів (1950–1960). *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*: зб. наук. ст. Вип. 60. Харків. нац. ун-т мистецтв імені І.П.Котляревського / ред.-упоряд. Ю. П. Величко, Л.В.Русакова. Харків: ХНУМ, 2021. С. 216-238;
2. Стрілець А.М. Теоретичні засади виховання диригента оркестру народних інструментів. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти* : зб. наук. ст. Вип. 61. Харків. нац. ун-т мистецтв імені І.П.Котляревського / ред.-упоряд. Ю.П.Величко, Л.В.Русакова. Харків, ХНУМ, 2021. С 26-49.

Результати дослідження теми проекту оприлюднені на всеукраїнських і міжнародних конференціях.

- «Народно-інструментальне виконавство: сучасність і перспективи»: до 95-річного ювілею кафедри народних інструментів України ХНУМ імені І.П. Котляревського (Харків, 27-29.11.2021);
- «Практична музикологія. Поетика музичної творчості» (Харків, 14-17.01 2022);
- «Сучасне слово про мистецтво: наука та критика» (Харків, 11-12.05 2022);

Аспірантом А.М.Стрільцем підготовлений спеціальний курс «Історія, теорія та практика диригування на сучасному етапі (для оркестру народних

інструментів)», який може вже зараз стати у нагоді в навчальному процесі кафедри народних інструментів України, що засвідчує практичну значущість обраної теми (зокрема, для бакалаврів та магістрів).

Індивідуальний план творчої та наукової роботи виконаний в повному обсязі та без зауважень. Усі складові (в тому числі освітня-теоретична) відповідають критеріям і вимогам МОН України.

Отже, за результатами усіх складових (історичної, практичної та теоретико-методологічної) представленого творчого мистецького проекту А.М.Стрільця можна констатувати його повну відповідність існуючим вимогам за всіма критеріями, що висуваються до робіт такого рангу.

Вважаємо, що дослідження А. М. Стрільця гідне того, щоб бути рекомендованим до захисту в спеціалізованій раді ХНУМ імені І.П.Котляревського.

Творчий керівник,
заслужений діяч мистецтв України,
завідувач кафедри народних
інструментів України
Харківського національного університету
мистецтв імені І.П.Котляревського,
професор



І.І.СНЄДКОВ

Науковий консультант,
доктор мистецтвознавства,
завідувач кафедри
інтерпретології та аналізу музики
Харківського національного університету
мистецтв імені І.П.Котляревського,
професор



Л.В.ШАПОВАЛОВА

